

CONCEPT-NOTULEN van de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen, gehouden op zaterdag 18 juni 2022 in De Balie te Amsterdam

Aanwezig namens het bestuur:

De heer F. Rottenberg, voorzitter
De heer M. Verhoef, penningmeester
De heer F.A. Ribbens, secretaris
Mevrouw A. Bon, vicevoorzitter
De heer A. Roskam, bestuurslid
De heer J. Thijssen, bestuurslid
Mevrouw M. Smits, bestuurslid
De heer R. Bogaarts, bestuurslid

Aanwezig namens de directie:

Mevrouw H. Verschuur, directeur Lira

Aanwezig namens het bureau:

De heer Hein van Leeuwen, directeur Cedar
De heer Jochem Donker, hoofd juridische zaken Cedar
Mevrouw T. van Hattem, teamleider Lira
De heer J. Laros, beleidsmedewerker Lira
Mevrouw J. Haagmans, beleidsmedewerker Lira
De heer M. van Dam, medewerker Lira
Mevrouw M. Kolman, medewerker Lira
Mevrouw C. Mulder, medewerker Lira
Mevrouw S. Bemer, medewerker Lira (notulen)

Agenda

15.45 - 16.00 uur	Virtuele ontvangst voor Lira-aangeslotenen
16.00 - 16.45 uur	Jaarvergadering van Stichting Lira Jaarverslag 2022, beleid 2023 en verder <ul style="list-style-type: none">• Toelichting door bestuur en directie• Gelegenheid voor de aangeslotenen om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het gevoerde en te voeren beleid door Lira, en door het Lira Fonds inzake sociale, culturele en educatieve doelen. Benoeming en herbenoeming bestuursleden <ul style="list-style-type: none">• Franky Ribbens voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond.• René Bogaarts voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de NVJ.• Maarten van der Werf voor benoeming op bindende voordracht van de Auteursbond. <p>Zo nodig: stemming over de kandidaten.</p> Rondvraag en sluiting
17.00 - 17.30 uur	Voordrachten door 'Mooie Woorden'
17.30 - 18.30 uur	Borrel
18.30 - 20.30 uur	Diner

Opening

De voorzitter, Felix Rottenberg, opent de jaarvergadering om 16:00 uur en heet de aanwezigen in de zaal en online van harte welkom. Speciaal welkom voor aangesloten die per trein vanuit Utrecht, Den Haag en Rotterdam zijn gekomen, de verbindingen zijn dit weekend niet optimaal.

Felix Rottenberg is sinds 2016 voorzitter van Lira, één van zijn meest dierbare opdrachten. Hij is de opvolger van Kees Holierhoek, die vanaf 1986 bezig was het stelsel van collectief beheer op briljante wijze te arrangeren voor tekstauteurs. Heden ten dage verdeelt Lira bijna 35 miljoen. Lira telt zo'n 15.500 aangesloten schrijvers, vertalers en journalisten. De Auteursbond en de NVJ dragen de leden van het bestuur van Lira voor. De bestuursleden worden extra geschoold voor uitoefening van het bestuurswerk. Er zijn 2 onafhankelijke bestuursleden: Rien Verhoef, de penningmeester, en de voorzitter Felix Rottenberg. De voorzitter stelt de directeur van Lira voor, Hanneke Verschuur. Haar collega Vera van Buitenen is al een poos ziek maar werkt heel hard aan haar herstel. De voorzitter stelt verder het bestuur en bureau Lira voor.

Directeur Hanneke Verschuur, penningmeester Rien Verhoef, bestuurslid Annemarie Bon en beleidsmedewerkers Jessica Haagmans en Jasper Laros geven een toelichting op het jaarverslag 2022 en het beleid 2023 en verder. Voor de aangeslotenen is er gelegenheid om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde en te voeren beleid en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale, culturele en educatieve doelen.

Jaarverslag 2022, beleid 2023 en verder

Directeur Hanneke Verschuur staat stil bij een aantal highlights. De afgelopen jaren is Lira gegroeid. Inmiddels zijn maar liefst zo'n 15.500 auteurs bij Lira aangesloten. Ook aan de incassokant was sprake van groei. In 2022 verdeelde Lira bruto ruim 35 miljoen euro. Dit geld ging naar zo'n 26.500 schrijvers, vertalers en journalisten in Nederland. Een deel werd via buitenlandse zusterorganisaties uitgekeerd aan buitenlandse auteurs. Het was de hoogste repartitie in Lira's bestaan vanaf 1986 en leidde tot een positief exploitatieresultaat van ongeveer een half miljoen. De inhoudingen die Lira pleegde bleven gelijk aan die van de afgelopen jaren: 8% ter dekking van de kosten en 7,5% voor sociale en culturele toekenningen via Lira Fonds.

Het lijkt soms in ver verleden achter ons te liggen, maar begin 2022 waren de coronabeperkingen nog altijd volop van kracht. Bibliotheken en podia waren dicht en voor Lira's medewerkers betekende het nog altijd veel thuiswerken. Eind vorig jaar is Cedar (het *shared service centre* dat voor Lira en 6 andere cbo's de dienstverlening verzorgt) binnen Hoofddorp verhuisd naar een kleiner kantoor. Inmiddels is het hybride werken usance geworden en zijn niet zo veel vierkante meters meer nodig als voor de pandemie.

Lira verwerkt privacygevoelige informatie en financiële gegevens van personen. Wij hebben daarom veel aandacht voor goede beveiliging in de digitale wereld. Vanaf begin vorig jaar zijn wij op grond van nieuwe wetgeving (de *resembleringsverplichting*) ook verplicht om BSN en geboortedata van alle schrijvers, vertalers en journalisten te registeren ten behoeve van de fiscus. Cybersecurity staat in dit licht onverminderd hoog op onze prioriteitenlijst en inmiddels zijn we van start gegaan met tweestapsverificatie voor auteurs die bij Lira inloggen.

Veel aandacht en tijd is in 2022 besteed aan good governance. Lira heeft een hybride bestuursmodel. Het bestuur bestuurt en houdt tevens toezicht op de uitvoering. Het is van belang dat de bestuursleden goed beslagen ten ijs komen. In dat licht hebben we een start gemaakt, samen met de Auteursbond en de NVJ, met een bestuurdersopleiding. Ook onze brancheorganisatie VOICE verzorgt een gedegen opleidingsaanbod. De externe toezichthouder, het CvTA, denkt intussen na over vormen van verlicht toezicht versus risicogericht toezicht en over individuele kostennormering.

Lira voerde in 2022 op verzoek van Ministerie OCW vervolggesprekken met stakeholders over erfgoedinstellingen en grootschalige digitaliseringsprojecten. Nu de EU wetgeverkaders heeft gecreëerd voor de out-of-commerce werken, is onze hoop dat we nog dit jaar kunnen komen tot een koepelovereenkomst met archieven en bibliotheken.

Ook een goede regeling voor VOD had Lira's aandacht vorig jaar. De regeling die we in 2015 overeenkwamen met RODAP (producenten, distributeurs en omroepen) werkte in de praktijk niet, zo bleek ook al in 2020 uit de evaluatierapport van het Auteurscontractenrecht dat werd uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Eind maart vorig jaar vond een Rondetafelgesprek plaats in de Tweede Kamer over video-on-demand (VOD) waar Lira ook aan deelnam. Op dit moment zijn we in onderhandeling met RODAP, met als doel te komen tot een toekomstbestendige en adequate regeling voor VOD. Die marktomzetten bedragen thans ruim 1 miljard in Nederland en het is dringend gewenst en noodzakelijk dat de filmmakers meedelen in deze volwassen exploitatievorm. De makersorganisaties hadden aangedrongen op wettelijk verplicht collectief beheer voor de VOD vergoedingen, maar vooralsnog heeft de wetgever daar niet voor gekozen.

Het is de bedoeling de Auteurswet wordt gewijzigd, inmiddels is een voorstel ingediend bij de Raad van State. Samen met Platform Makers volgt Lira die wetswijziging op de voet. Niet alleen voor VOD is deze wijziging relevant, maar ook belangrijke kwesties als de transparantieplichting, de buy-out, een duidelijk onderscheid tussen honoraria en auteursrechtvergoedingen en de geschillencommissie behoeven nog verbetering voor de auteurs. Het doel van de wet (versterking van de positie van de makers ten opzichte van hun opdrachtgevers en exploitanten) is nog lang niet voldoende geborgd.

In 2022 zuchtten we in de eerste maanden nog onder corona lockdowns en beperkingen. Gelukkig kwam opnieuw via OCW geld beschikbaar voor het Steunfonds Rechtensector (waaraan naast Lira ook de rechtenorganisaties Buma/Stemra, Sena, Vevam, Norma en Pictoright deelnemen) opnieuw geld voor auteurs beschikbaar. OCW stelde 1,1 miljoen euro subsidie ter beschikking aan Stichting Lira Fonds, om te besteden aan nieuwe projecten en werkbeurzen voor zelfstandige professionele schrijvers. De stichtingen Steunfonds Auteurs en Matchingfonds van de Coöperatie zetten succesvol de drie werkbeursregelingen voort die zij in 2020 en 2021 hadden opgestart. Deze steunregelingen voor schrijvers waren ongekend populair en hebben een positieve bijdrage geleverd aan het op gang houden van de werkpraktijk en de cultuurproductie van de schrijvers, vertalers en journalisten. Op korte termijn zal worden bekeken of ook voor de toekomst dergelijke fondsen beschikbaar kunnen blijven, nu de regelingen in zo'n grote behoefte bleken te voorzien. Daar gaan we ons best voor doen.

Financiële toelichting

Penningmeester Rien Verhoef neemt het woord. Ook vorig jaar bleef een toch nog altijd denkbare daling van onze incasso na de coronacrisis achterwege. Sterker nog: met € 31,6 miljoen kwam Lira's rechtenopbrengst hoger uit dan in 2021 en voor het derde jaar op rij boven de 30 miljoen. Ook nu was dit natuurlijk deels te danken aan meevallers.

Twee daarvan waren in het Leenrecht: de nabetaling van Belgisch Leenrecht en de compensatie voor misgelopen gelden door jeugdboekenschrijvers in het kader van dBos – de Bibliotheek op School. Er is een positief verschil van ruim twee miljoen met 2021.

Verder waren er – eveneens eenmalige opstekers - als de vrijval van voorzichtigheidshalve aangehouden forse reserveringen in het Reprerecht en een nabetaling BMS over 2015-2020.

Mede door deze extra's was de repartitie, oftewel de doorbetaling aan u van de namens u geïnde gelden, zelfs nog nooit zo hoog. Tikten we in 2020 net níét de dertig miljoen aan, afgelopen jaar schoten we in één klap door die grens naar maar liefst 35 miljoen.

Opnieuw kon Lira de kosteninhouding op 8% houden, en we hebben zelfs voorzichtige plannen om het dankzij alle meevallers toch sterk opgelopen eigen vermogen ingrijpend te verlagen, eventueel door een eenmalige maatregel. Eenmalig, omdat de 8% kosteninhouding op zichzelf immers reëel is om onze exploitatie te dekken.

Lira is verheugd over de dBos-regeling die haar beslag heeft gekregen. Het hopen blijft op een hernieuwde, reële incassostroom uit Video on Demand en verdere online exploitatie van ons werk. Meestal vergt dit lange adem, maar soms is het ook weer verbazend om te zien wat er in betrekkelijk korte tijd wordt bereikt. Neem als voorbeeld de afgelopen 10 jaar. In 2013 stuurde ik een persoonlijke brandbrief aan de minister van OC&W, waarin ik mevrouw Bussemaker opriep haar best te doen voor, en ik geef u een greep uit mijn lijstje:

- Betaling uit België voor de uitlening van werk van Nederlandse auteurs door de Belgische openbare bibliotheken
- Een vergoeding van de Digitale Bibliotheek der Nederlandse Letteren voor het auteursrechtelijk beschermde werk dat ter beschikking van het publiek werd gesteld.
- Een vergoeding voor auteursrechtbehebbers bij grootschalig gedigitaliseerde erfgoedprojecten.
- Een vergoeding van de Nederlandse publieke omroep voor het hergebruik van het werk van makers in het kader van diensten als Uitzending Gemist.

Hiervan kunnen we toch concluderen dat we inmiddels weer een stukje zijn opgeschoten. De penningmeester blijft dan ook vol goede moed over de hangijzers van dit ogenblik.

Vraag van een aangeslotene: Wat is BMS en EMS? Basic Media Services is kabel en uitzending gemist (catch-up). Extra Media Services is Video on Demand.

dBos

Vicevoorzitter en jeugdboekenauteur Annemarie Bon neemt het woord over dBos: de Bibliotheek op School. Iedere auteur is stevast erg blij met de repartities. Al hebben auteurs recht op een billijke vergoeding bij uitleningen door bibliotheken en bij kopiëren, toch voelt de leenrechtuitkering in december als een eindejaars-verrassing. 2022 was voor jeugdboekenauteurs echter een waar jubeljaar. Dat had alles te maken met De Bibliotheek op School.

Na een aanloopfase is *De Bibliotheek op School* onderdeel van Kunst van Lezen geworden, gesubsidieerd door de overheid. Met deze aanpak werken bibliotheken, scholen en gemeenten samen aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen en jongeren. Het doel is een aantoonbare kwaliteitsverbetering van het onderwijs en het stimuleren van meer lezen, op school en thuis.

Op zich is *De Bibliotheek op School* een goed initiatief, want de leesvaardigheid in Nederland staat ernstig onder druk en holt achteruit. Een kwart van de 15-jarigen verlaat laaggeletterd het onderwijs, waardoor ze zich in feite niet kunnen redden in onze maatschappij. De leesmotivatie onder jongeren is zelfs de laagste van de hele wereld. Ondertussen is het programma ook uitgerold op het vo en zelfs op het mbo.

Het bezwaar van kinder- en jeugdboekenschrijvers was echter dat er over al die uitgeleende boeken op scholen heel vaak geen leenrecht werd afgedragen. En door deze inbreuk op het auteursrecht daalde de leenrechtvergoeding voor jeugdboekenauteurs aanzienlijk. Let wel, het ging dan vaak om duizenden euro's. Een uitkering waar je voorheen op kon rekenen.

Stichting Leenrecht, verantwoordelijk voor de inning van de gelden, deed in 2015 een marktonderzoek. Hierna heeft bureau Ecorys in opdracht van OCW een onderzoek gedaan naar de effecten van dBos voor jeugdboekenschrijvers. Zij berekende de schade momenteel op gemiddeld 1,4 miljoen euro per jaar.

Er volgde een jarenlang overleg met de VOB, en met alle partijen in het veld. Maar de bibliotheeksector gaf niet thuis. Deze totale impasse was voor jeugdboekenschrijvers uitermate frustrerend. En toen twee jaar geleden vlak voor het zomerreces besloten werd om namens uitgevers, de BNO en de Auteursbond een brandbrief aan minister Van Engelshoven te sturen onder het motto 'Neem de regie', grepen jeugdboekenschrijvers hun kans en zetten een knallende actie op touw. Auteurs namen massaal filmpjes op, die op social media werden gepost. Dat bekende auteurs als Paul van Loon, Jacques Vriens, Ted van Lieshout, de kinderboekenambassadeur Manon Sikkel, Janneke Schotveld en ga zo maar door, luid van zich lieten horen, betekende een keerpunt. De minister nam de brandbrief persoonlijk aan en heeft in werking gezet dat er nu een wetswijziging zal volgen, waarmee de onderwijsvrijstelling voor leenrecht (deels) zal worden geschrapt. OCW heeft toegezegd de leenrechtvergoeding voor jeugdboekenauteurs via dBos voortaan op zich te nemen.

Vorig jaar werd de schade van de afgelopen jaren gecompenseerd. Dat Lira die compensatie al in december kon uitkeren was werkelijk een huzarenstukje, waarvoor de backoffice van harte wordt bedankt. En die compensatie viel voor jeugdboekenauteurs in buitengewoon goede aarde. Wow, geweldig, ongelooflijk, bedankt iedereen die zich ingezet heeft en ga zo maar door. Het gejubel en gejuich was niet van de lucht. Soms moet je wel actievoeren om iets te laten gebeuren.

Persuitgeversrecht

Jessica Haagmans, beleidsmedewerker Lira, licht het nieuwe persuitgeversrecht toe. Dit recht is in het leven geroepen ter bescherming van perspublicaties met betrekking tot online gebruik. De aanleiding is de opkomst van alle news aggregators en techgiganten, zoals Google, Microsoft en Facebook, die naar hartenlust teksten en foto's van derden gebruiken en deze plaatsen in hun eigen online omgeving. Deze teksten zijn aanklikbaar waardoor je vervolgens terecht komt bij het oorspronkelijke artikel.

Zoals bekend is er een enorme weerstand tegen de macht van deze techgiganten, met name tegen het verzamelen van privacy gevoelige informatie, het bepalen van wat jij als individu te zien krijgt, het domineren van de advertentiemarkt en dus ook het ongelicentieerd gebruik van nieuwscontent. Het individueel aangaan van een gesprek met deze techgiganten is lastig gebleken en dus heeft de Europese Wetgever de rechthebbenden een beetje geholpen en vastgesteld dat bij gebruik van door derden gemaakte perspublicaties, een persuitgever toestemming mag geven/weigeren voor het reproduceren (vastleggen en kopiëren) en ter beschikking stellen (aanbieden) voor online gebruik van perspublicaties.

De persuitgever mag dit verbodsrecht, zoals dat zo mooi wordt genoemd, maar tijdelijk inroepen: twee jaar volgend op 1 januari van het jaar waarin de perspublicatie is gepubliceerd. Dat betekent bijvoorbeeld dat een artikel dat in maart 2022 is verschenen, wordt 'beschermd' onder het persuitgeversrecht tot 1 januari 2025.

Op Europees niveau is deze regeling vastgelegd in de zogenaamde Digital Single Market richtlijn. De DSM-richtlijn heeft als doel om het auteursrecht te moderniseren, zodat rekening wordt gehouden met technologische ontwikkelingen en nieuwe distributiekanaalen voor auteursrechtelijk beschermde content en te zorgen dat we in Europa als 'One Digital Market' opereren. Op basis van deze richtlijn zijn alle lokale landen verplicht de afspraken hierin te vertalen naar lokale wetgeving.

Maar wat zijn nu eigenlijk perspublicaties? "Een verzameling die voornamelijk bestaat uit literaire werken van journalistieke aard maar ook andere werken, die verschijnt onder redactionele verantwoordelijkheid en op initiatief van een 'dienstverlener', een titel heeft en periodiek verschijnt of regelmatig wordt bijgewerkt. Het doel van de publicatie moet zijn het informeren van het algemene publiek."

Een ingewikkelde definitie die waarschijnlijk is bedoeld om een definitie te geven voor klassieke tijdschriften en dagbladen. Ook websites vallen eronder, maar blogs dan weer niet, tenzij de blog onder redactionele verantwoordelijkheid van een persuitgever valt.

Toen in Nederland de richtlijn in de wet werd verankerd, hebben een aantal grote Nederlandse Uitgevers besloten een nieuwe Collectieve Beheers Organisatie op te richten om dit recht invulling te geven. De nieuwe CBO heet OPR, Organisatie Persuitgevers Recht.

Een voor de achterban van Lira hele belangrijke passage in de wet is dat "De maker van een in een perspublicatie opgenomen werk van letterkunde, wetenschap of kunst (...) een passend aandeel [krijgt] van de vergoeding die de uitgever ontvangt voor het gebruik van de perspublicatie door een dienstverlener van de informatiemaatschappij". Natuurlijk vinden wij dat meer dan normaal, maar het is wel zo fijn dat het in de wet is verankerd. We hopen met OPR via constructief overleg de mogelijkheden te bezien om dit makersdeel adequaat collectief vorm te geven.

Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken

Jasper Laros, beleidsmedewerker Lira, vertelt iets meer over de zogenoemde 'Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken'. In 2021 startte Lira Fonds de 'Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken'. Hiermee kunnen onderzoekers aan Nederlandse universiteiten jaarlijks in aanmerking komen voor een beurs van 37.500 euro, om een Nederlandstalig publieksboek te schrijven over hun onderzoek.

Deze regeling past in het programma 'Erkennen en Waarderen' van (onder andere) de KNAW: de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Het schrijven van een Nederlandstalig boek over onderzoek is van groot belang voor het behoud van het Nederlands als wetenschapstaal. Dat ligt precies binnen de doelstellingen van het Lira Fonds en is tegelijkertijd helemaal terug op de politieke agenda, nu de minister beperkingen aankondigt op het gebruik van de Engelse taal in collegezalen.

Vanuit Lira Fonds was de 'stelselwijziging reproductie' in 2020 een belangrijke aanleiding om iets te doen voor wetenschappelijke auteurs. Omdat Lira nu ook gelden van wetenschappelijke auteurs verdeelde en daarover inhouding voor sociale, culturele en educatieve doelen deed (zoals bij al onze relaties), lag het voor de hand om ook voor deze groep auteurs conform hun wensen een zinvolle extra collectieve ondersteuning in het leven te roepen.

Sinds 2021 kunnen wetenschappers daarom jaarlijks (vóór 1 juli) een aanvraag indienen voor een populairwetenschappelijk boek. Een vijfkoppige, divers samengestelde, academische adviescommissie gaat vervolgens aan de slag en leest en beoordeelt de aanvragen. Vier wetenschappers krijgen de beurs, waarvan er één speciaal is gereserveerd voor een 'jonge' onderzoeker, die minder dan vijf jaar geleden gepromoveerd is.

Dat er veel behoefte is aan deze beurs was meteen duidelijk. Ook dit jaar, met 6 dagen en 7 uur te gaan voor de deadline, verwachten we nog vele verrassende en prikkelende voorstellen te mogen ontvangen. Uit deze eerste drie rondes volgen twaalf boeken, waar wij natuurlijk reikhalzend naar uitkijken. In het najaar staat de eerste boekpresentatie gepland: cartograaf Bram Vannieuwenhuyze publiceert zijn boek over het lezen van oude kaarten. Andere onderwerpen variëren van de Koraaldriehoek in Indonesië, tot het leven van Thea Beckman (nu in haar honderdste geboortjaar) en vrouwen in de Grieks-Romeinse mythologie. Onderzoekers mogen tot vijf jaar de tijd nemen voor het schrijven, dus soms is het even geduld oefenen. Eind 2023 volgt een evaluatie van deze beurzenregeling. Zonder op de zaken vooruit te willen lopen, zijn Lira Fonds en de deelnemende onderzoekers enthousiast. Het oordeel van de lezer moet nog volgen. Lira Fonds hoopt op een reeks leerzame, oorspronkelijke en Nederlandstalige boeken.

Oordeel en stemming over het gevoerde en te voeren beleid

De voorzitter vraagt of de aangeslotenen zich met het gevoerde en te voeren beleid kunnen verenigen. De aangeslotenen stemmen in met het gevoerde en te voeren beleid van Lira en Lira Fonds. De voorzitter dankt de relaties voor het vertrouwen in het beleid dat we voor beide stichtingen hebben gevoerd.

Vraag van een aangeslotene: veel beginnende auteurs kunnen hulp gebruiken in het onderhandelingsproces met de uitgever. De Auteursbond en de NVJ bieden goede onderhandelingscursussen aan. Het Contractenbureau biedt hulp aan scenaristen en toneelschrijvers.

Benoeming en herbenoeming bestuursleden

Franky Ribbens voor herbenoeming als bestuurslid/secretaris door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op bindende voordracht van de Auteursbond.

Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. Franky Ribbens wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

René Bogaarts voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de NVJ.

Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. René Bogaarts wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

Maarten van der Werf voor benoeming op bindende voordracht van de Auteursbond.

Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. Maarten van der Werf wordt voor een periode van drie jaar benoemd.

De voorzitter dankt de bestuurders voor hun inzet de afgelopen jaren en feliciteert ze met hun (her)benoemingen.

Vraag van een aangeslotene: zijn werk de encyclopedie over de luchtvaart en de postale geschiedenis wordt niet uitgeleend er is daarom geen leenrechtvergoeding beschikbaar. In Nederland is het ook erg lastig publiciteit te genereren over zijn werk. De voorzitter zal na de vergadering met Lira's beleidsmedewerkers nader ingaan op deze onderwerpen.

Vraag van een aangeslotene: uit zijn zorgen over goede beveiliging van de Lira's webportal. Op de webportal worden heel veel privacy gevoelige gegevens gevraagd. Als de portal gehackt wordt dan liggen al onze gegevens op straat en dat kan tot misbruik leiden. Valt er niet met minder gegevens te volstaan en kan de registratie niet zodanig worden opgesplitst dat bij een hack alleen maar een deel van de gegevens beschikbaar komt?

Hanneke Verschuur licht toe dat de vraag in tweeën kan worden verdeeld. Het ene betreft de vraag welke gegevens wij als Lira moeten en mogen vastleggen. Het tweede betreft de veiligheid van onze systemen. Ten aanzien van het eerste is er sinds aan aantal jaar de wetgeving inzake persoonsgegevens. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) - een Europese verordening - beschrijft exact op welke wijze als organisatie je bepaalde gegevens mag vragen en verwerken en bewaren. Lira houdt zich hier strikt aan. Natuurlijk moeten wij een aantal gegevens van onze relaties noteren, anders kunnen we ze niet bereiken en kunnen we geen vergoedingen overmaken. Een huisadres kan nodig zijn om iets aan u te kunnen sturen. Daarnaast checken wij sinds 2020 via 'iDIN' de identiteit van alle relaties om zeker te zijn van het feit dat ze zijn wie ze zeggen dat ze zijn. iDIN legt een koppeling met het huisadres. Deze identiteitscontrole dient de online veiligheid. De wet op de renseignering verplicht Lira sinds vorig jaar om aan de Belastingdienst op te geven hoeveel geld is uitgekeerd aan personen en

deze gegevens te koppelen aan hun bsn. Sinds vorig jaar is Lira daardoor *verplicht* de bsn's en geboortejaren te registeren.

Het tweede deel van de vraag betreft de veiligheid van onze systemen. Wij doen er alles aan om de digitale veiligheid te garanderen. Namelijk:

1. Https-protocol voor alle websites. De communicatie tussen gebruiker en website wordt versleuteld zodat deze niet onderschept kan worden.
2. 2-factor-authenticatie: beveiliging tegen onrechtmatig inloggen op de portal waarbij de identiteit van de gebruiker wordt vastgesteld door middel van 2 factoren. Denk aan zowel wachtwoord bij inloggen en een bevestiging per app of sms.
3. *24/7 Cybersecurity Systeem monitoring*, die "verdachte" activiteiten detecteert. Denk aan het signaleren en tegenhouden van heel veel mails die naar ons adres worden gestuurd.
4. Periodieke *Security baseline* Audit van de diverse ICT-omgevingen. Er wordt dan gecheckt of alles nog functioneert zoals het moet functioneren. Aandachtsgebieden daarbij zijn vertrouwelijkheid en integriteit.
5. Periodiek *penetration testing* in samenwerking met *Ethical Hackers*. Er worden dan hackers gevraagd hun best te doen in te breken op onze systemen.
6. En jaarlijks controleert de accountant of de ICT infrastructuur voldoet.

Dus ook op technisch gebied nemen wij zoveel mogelijk voorzorg om de veiligheid van de gegevens van al onze relaties te garanderen. Honderd procent garantie is echter niet te geven. Er kunnen helaas niet minder gegevens gevraagd worden, de gegevens zijn echt nodig voor het uitvoeren van onze incasso en repartitie.

Vraag van een aangeslotene: begrijpt de vraag over de beveiliging van gegevens heel goed, is het niet mogelijk om alle gegevens 1 keer aan te leveren en daarna te vernietigen. Helaas is dat niet mogelijk, we hebben gegevens nodig voor het uitvoeren van onze operatie.

Rondvraag en sluiting

De voorzitter dankt de aangeslotenen voor hun online aanwezigheid en sluit de vergadering om 17:15 uur.

Voordrachten door 'Mooie Woorden

Het Randprogramma werd verzorgd door literair gezelschap 'Mooie Woorden'. Na een introductie van zakelijk leider Isabel Reker hielden schrijvers Hendrik de Pecker (proza) en Asmae Amaddaou (poëzie) een voordracht. De basis hiervan was project Woord900, waarbij tien schrijvers writer-in-residence waren geweest in hun stad Utrecht, op bijzondere locaties zoals een vestiging van Ikea. De voor gelezen verhalen waren bovendien beschikbaar in de bundel in '1 stad zonder muren' die na afloop (gesigneerd) aan alle aanwezigen werd uitgedeeld.